

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu JUDr. Marianny Reiffovej a JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD. v právnej veci navrhovateľa **I. K.** bytom S. č. X, proti odporkyni **S. P. Ú**, U č. X, B., v konaní o výšku úrazovej renty, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave, č.k. 38 Sp/28/2006 – 26 z 3.7.2007, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave, č.k. 38 Sp/28/2006 – 26 z 3.7.2007, **potvrdzuje**.

Účastníkom sa náhrada trov odvolacieho konania **nepriznáva**.

Odôvodnenie

Rozsudkom krajského súdu bolo zrušené ako nepreskúmateľné rozhodnutie odporkyne, ktorým rozhodla o zvýšení vyplácanej úrazovej renty navrhovateľa ku dňu 1.6.2005 zo sumy 489 Sk na sumu 539 Sk. Krajský súd dôvodil tým že na základe vykonaného dokazovania súd skonštatoval, že čo sa týka napadnutého rozhodnutia, ktorým bola navrhovateľovi zvýšená vyplácaná úrazová renta vo svojom odvolaní, namieta iba nesprávnosť právneho základu pre zvyšovanie úrazovej renty. Nespochybňuje správnosť výpočtu zvyšovania, čo samo osebe nie je dôvodom na zrušenie rozhodnutia za situácie, keď tomuto rozhodnutiu predchádzalo iné rozhodnutie, ktoré sporný základ vyplácanej dávky stanovoval a ktoré bolo riadne preskúmateľné. V tomto prípade však v dôsledku zmeny zákona a v dôsledku prevzatia výplaty dávok náhrady za stratu na zárobku sociálnou poisťovňou v zmysle ustanovenia § 272 ods. 3 došlo k situácii, že po tom ako sociálna poisťovňa prehodnotila správnosť výpočtu poberanej dávky, došlo k rapídному zníženiu tejto dávky bez toho, aby bolo vydané rozhodnutie odôvodňujúce postup a výšku novovypočítanej dávky. Takúto skutočnosť považuje súd za skutočnosť v rozpore so zákonom stanoveným právom účastníka konania, na vydanie administratívneho rozhodnutia riadne preskúmateľného. Z toho dôvodu považoval za potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť práve z dôvodu spochybnenia správnosti, resp. zákonnosti stanovenia sumy základu, z ktorého sa vypočítavalo zvyšovanie.

Pokiaľ odporkyňa uvádzala vo vyjadrení k odvolaniu, že nemá právny základ pre rozhodovanie o výške dávky, súd má za to, že v situácii, keď sa tak zásadným spôsobom rozhodovalo o výške dávky, čo má značný dopad na sociálnu situáciu navrhovateľa, bolo dôvodné príslušné rozhodnutie vo veci vydať. Nepovažuje za dostatočné riešenie vzniknutého problému odkazom na možnosť navrhovateľa, ktorý nesúhlasil s výškou vyplácanej úrazovej renty, na ktorú bola transformovaná náhrada za stratu na zárobku, podľa žalobu na príslušný súd. Krajský súd aj odporkyňa si musela byť vedomá, že pokiaľ

by sa navrhovateľ mal domáhať ochrany svojich práv žalobou podľa druhej hlavy piatej časti OSP, tejto by muselo, malo predchádzať vyčerpanie riadneho opravného prostriedku. Nie je možné zbavovať sa svojej zodpovednosti za riadne rozhodovanie o dôchodkových dávkach s odkazom na možnosť začatia konania na ochrany proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa štvrtej hlavy piatej časti OSP, a ani s odkazom na možnosť domáhať sa vyplatenia nárokovanej časti úrazovej renty v konaní proti Sociálnej poisťovni, čo by viedlo k zbytočnému a predčasnému zaťažovaniu súdov a k zvyšovaniu výdavkov na oboch stranách.

Odporkyňa v odvolaní proti rozsudku krajského súdu žiadala, aby odvolací súd zmenil prvostupňový rozsudok a rozhodnutie odporkyne potvrdil. Odporkyňa vo svojom odvolaní argumentovala právoplatným rozsudkom vo veci Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3 Sp/50/2005. Podľa odporkyne nemá právny základ na rozhodovanie o nárokoch, o ktorých už bolo rozhodnuté pred účinnosťou zákona č. 461/2003 Z.z. a poukázala tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Rks 1/05.

Navrhovateľ v písomnom vyjadrení k odvolaniu odporkyne žiadal potvrdiť prvostupňový rozsudok, ako vecne správny. Poukázal na to, že jeho nárok na náhradu škody vznikol ešte pred účinnosťou zákona č. 461/2003 Z.z. Ak bola vyplácaná dávka pred účinnosťou uvedeného zákona mala byť transformovaná na úrazovú rentu bez vydania rozhodnutia, tak potom mala byť vyplácaná v rovnakej výške ako pred účinnosťou zákona. Pokiaľ ale podľa odporkyne mala byť vyplácaná inej výške, potom mala vydať rozhodnutie, aby navrhovateľ mohol využiť možnosť podania opravného prostriedku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok v medziach podaného odvolania a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne nie je dôvodné. Najvyšší súd predovšetkým nemôže akceptovať ako dôvod odvolania poukaz na právny názor vyslovený v uvádzanom rozsudku Krajského súdu Prešov. Najvyšší súd sa svojou rozhodovacou praxou v obdobných veciach vyjadril už viackrát a nevidí dôvod na zmenu svojho právneho názoru uvedeného o.i. aj vo veci sp. zn. 6 So 135/2006 nasledovne :

„Prijatím zákona č. 461/2003 Z.z. a zmenou inštitútu zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú v súvislosti s pracovným úrazom alebo chorobou z povolania na inštitút úrazového poistenia zamestnávateľa s právom poškodeného na úrazovú rentu, nemôže dôjsť k zhoršeniu postavenia poškodených poberajúcich plnenia zamestnávateľa zo zodpovednosti za škodu k 31.12.2003. Nezáleží pritom na spôsobe priznania plnenia – náhrady za stratu na zárobku. Bez ohľadu na to, či sa náhrada za stratu na zárobku vyplácala na základe súdneho rozhodnutia alebo na základe dohody uzavretej, čo aj konkludentne, na základe faktického plnenia zamestnávateľa, bola odporkyňa podľa § 272 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. povinná **prebrať** od 1.1.2004 od zamestnávateľa **výplatu** plnení vyplývajúcich zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania. Takéto plnenia bola povinná odporkyňa prevziať, **ako plnenia patriace** poškodenému podľa § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z., a to bez akejkoľvek modifikácie s poukazom na chybný výpočet.

Ak aj odporkyňa dospela k záveru, že vyplácané plnenie k 31.12.2003 svojou výškou a spôsobom výpočtu zo strany zamestnávateľa nezodpovedali právnym predpisom účinným do 31.12.2003, nemohla bez ďalšieho prevziať výplatu len časti plnenia vyplácaného k 31.12.2003 na základe vlastného prepočtu a poukazovať len časť plnenia bez vydania rozhodnutia. Ak dospela k inému výpočtu náhrady za stratu na zárobku

patriaceho navrhovateľovi (§ 272 ods. 2 veta druhá zákona č. 461/2003 Z. z.), mala vydať rozhodnutie o tom, v akej výške preberá plnenie patriace podľa predpisov účinných do 31.12.2003 považované po 1.1.2004 za úrazovú rentu a tak dať navrhovateľovi možnosť domáhať sa preskúmania jej rozhodnutia. (Uvedená možnosť modifikácie výšky plnenia sa však podľa názoru odvolacieho súdu nevzťahuje na prípady, ak výška plnenia bola určená (schválená súdom). Každú zmenu vo výške plnenia však mala odporkyňa predovšetkým a **vopred prerokovať s poškodeným a oboznámiť ho s podkladmi možného rozhodnutia**, prípadne usilovať o uzavretie dohody. Postup, pri ktorom odporkyňa s poukazom na chybný výpočet zamestnávateľa zmenila bez ďalšieho výšku vyplácanej náhrady za stratu na zárobku považovanú od 1.1.2004 za úrazovú rentu, je arbitrárny a svojvoľný. Na tom nič nemení ani skutočnosť, že samotný procesný postup prevzatia výplaty podľa § 272 ods. 1 a 3 zákonodarca neupravil spôsobom nepripúšťajúcim pochybnosti o tom, ako mala odporkyňa postupovať v prípade zistenia skutočností svedčiacich o neprávnom výpočte sumy preberanej výplaty. S poukazom na článok 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky považuje Najvyšší súd Slovenskej republiky **za ústavne konformný len taký výklad § 272 ods. 1 až 3 zákona č. 461/2003 Z.z., ktorý neukracuje poškodeného na jeho práve poznať dôvody akéhokoľvek rozhodnutia**, dotýkajúceho sa jeho práv a oprávnených záujmov. Preto ak odporkyňa modifikovala výšku prevzatého plnenia od 1.1.2004, mala o tom vydať rozhodnutie, lebo v materiálnom zmysle rozhodovala o práve navrhovateľa.

Podľa § 179 ods. 1 písm. a) do pôsobnosti ústredia patrí rozhodovanie v prvom stupni o.i. o úrazovej rente. Suma náhrady za stratu na zárobku, ktorá podľa odporkyne navrhovateľovi **patrí** aj po 1.1.2004 podľa predpisov platných do 31.12.2003 **je považovaná za úrazovú rentu. Odporkyňa sa preto nemôže zbaviť povinnosti vydania rozhodnutia o výške dávky, ktorú bude považovať po 1.1.2004 za úrazovú rentu.** Neobstojí preto ani tvrdenie odporkyne, že rozhodnutie nemala na základe akého ustanovenia zákona vydať. Súd sa stotožňuje s názorom odporkyne, že nemá právomoc rozhodovať o náhrade straty na zárobku. Po 1.1.2004 však odporkyňa koná a rozhoduje o úrazovej rente, a aj prevzatá výplata náhrady za stratu na zárobku sa podľa § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. považuje za úrazovú rentu.

Ak odporkyňa potom, ako fakticky, s materiálnymi dôsledkami rozhodla o výške plnenia patriaceho navrhovateľovi od 1.1.2004, bez vydania formálneho rozhodnutia o takto určenej sume, a v ďalšom rozhodovala o zvýšení tohoto plnenia o príslušné percento stanovené zákonom, a nezdôvodnila ani v tomto rozhodnutí samotnú východiskovú sumu pre výpočet zvýšenia, nemôže na poškodenom spravodlivo očakávať, že sa určenia tejto sumy bude poškodený domáhať v samostatnom súdnom konaní. Je pravdou, že navrhovateľ tak urobiť mohol, čo však neznamená, že ak tak neurobil, nemôže už namietat' výšku stanovenej a vyplácanej sumy považovanej od 1.1.2004 za úrazovú rentu, a že sa fakticky mohla stať nenapadnuteľnou. Niet rozumného dôvodu pre taký postup už aj preto, že pokiaľ by odporkyňa vo svojom rozhodnutí náležite odôvodnila na základe vykonaného dokazovania nesprávnosť výpočtu zamestnávateľa, môže súd v správnom súdnictve preskúmať zákonnosť jej rozhodnutia v tzv. plnej jurisdikcii, keďže ide o posudzovanie nárokov vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov.“ Uvedený právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nie je v rozpore ani s uvádzaným rozhodnutím sp. zn. 4 Rks 1/2005.

Z týchto dôvodov odvolací súd nevyhovel odvolaniu odporkyne a rozsudok

krajského súdu, ako vecne správny s ktorého dôvodmi sa plne stotožňuje, podľa § 219 OSP potvrdil. Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže navrhovateľovi trovy konania nevznikli a odporkyňa na ich náhradu nemá právo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. 6. 2008

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová